

Lähettiläs Christiaan Constantijn Rumpf Alankomaiden kauppaintressien edistäjänä 1600-luvun lopun Ruotsissa

Henri Hannula

Alankomaiden Amsterdam oli 1600-luvulla maailmankaupan keskus, jonka bulkkitavaran kysyntä synnytti myös Suomen alueen ensimmäiset laajat vientimarkkinat. Alankomaiden Itämeren piirin kauppaa kutsuttiin 1600-luvulla ”kaikkien kauppojen äidiksi” (Moedernegotie) ja se on kansainvälisen varhaismodernin taloushistorian keskeinen teema. Esitelmässäni käsittelen Alankomaiden 1600-luvun Itämeren kauppapolitiikkaa käsittelevän väitöskirjatutkimukseni keskeisen toimijan, lähettiläs (resident) Christian Constantijn Rumpfin (1633-1706) uraa Alankomaiden tasavallan Ruotsin edustajana 1600-luvun lopulla.

Kansainvälisessä uuden ajan alun diplomatian historian tutkimuksessa on viime vuosina korostettu perinteisen valtapolitiikan analyysin sijaan erilaisten välittäjien ja ruohonjuuritaso toimijoiden roolia kansainvälisten yhteyksien ylläpitäjinä ja instituutioiden kehittäjinä. Tämä on kohdistanut mielenkiintoa erilaisiin ylijarjaisiin kaupallisiin toimijoihin, kuten konsuleihin ja kauppakomissaareihin. Rumpfin toiminta kauppaintressien ja poliittisen edustamisen solmukohdassa on esimerkki aikaisemmissa analyyseissä vähälle huomiolle jääneestä, mutta uuden ajan alun meri- ja taloushistorian kannalta oleellisesta ilmiöstä: alemman rankitason kauppadiplomaattisesta toiminnasta.

Yksittäisen diplomaattiuran kautta välittyy kuva kiinnostavista, joskin yleisesti vähemmälle huomiolle jääneistä meri- ja taloushistorian ilmiöistä. Yhtäältä tarkastelen, miten hollantilaisia kauppaintressejä puolustettiin dynastisten sotien puristuksessa, kun Alankomaat oli valtiona menettämässä perinteisen roolinsa 1600-luvun suurvaltana. Toisaalta tuon esille, mikä oli tämän toiminnan merkitys keskinäisille kauppasuhteille ja kaupankäynnille. Rumpfin toiminta Ruotsissa on erityisen kiinnostavaa Ruotsin ja Alankomaiden kauppasuhteiden perinteisen yhteenkietoutumisen näkökulmasta: hänen virkatyönsä arki keskittyi alusta saakka tiiviiden suhteiden ylläpitämiseen paitsi Amsterdamin suurkauppiaiden ja kauppiasryhmien kanssa myös Ruotsin eri kaupallisten toimijoiden kanssa. Alemman rankitason diplomaatin uraa tarkastelemalla välittyy näin ollen tarkempi kuva koko sen ajan Ruotsin kaupallisten intressien ja valtapolitiikan yhteenkietoutumisesta ja toisaalta näiden ristiriidoista.